

# STABIL POSITION PÅ EXPORTMARKNADEN

*Global Export 2022*



# SVENSK EXPORT HÅLLER STÄLLNINGARNA

Business Sweden följer upp varje år hur Sveriges varuexport utvecklas i jämförelse med exporten från viktiga konkurrentländer. Uppföljningen för 2021 visar att Sverige håller sin position på världsmarknaden med en andel på 1,1 procent. Andelen har legat stabilt sedan 2015 med en tillfällig ökning till 1,2 procent under pandemiåret 2020.

Sveriges export utvecklades i linje med exporten från övriga Europa och Nordamerika men växte något svagare än världen i övrigt. Förra året präglades av en stark exportutveckling i framväxande och råvaruexporterande ekonomier. Några exempel är Brasilien, Turkiet och Kina men även Norge som gynnades av den kraftiga uppgången i oljepriset under 2021. Flera av tillväxtekonomierna har fått en extra hävstång genom att deras valutor försvagats gentemot den amerikanska dollarn.

Sett till olika varugrupper tog svensk export marknadsandelar inom trävaror och elström. Däremot tappade Sverige något inom resterande varugrupper.

Sammantaget kan vi konstatera att Sveriges exportindustri gick ganska bra förra året och att positionen på den globala exportmarknaden är stabil!



**LENA SELLGREN**

Chefekonom  
Business Sweden

Lena Sellgren  
Chefekonom  
Business Sweden

# STABIL POSITION PÅ EXPORTMARKNADEN

Sveriges andel av den globala varuexportmarknaden har legat på en stabil nivå omkring 1,1 procent sedan 2015. Den nedåtgående trenden sedan början av 2000-talet är således bruten. Att Sverige inte längre tappat marknadsandelar beror på flera olika faktorer. En viktig förklaring är att exporten från tillväxtekonomier som Kina och Indien inte ökar lika snabbt som tidigare. En annan är att investeringskonjunkturen i Europa – dit ungefär tre fjärdedelar av svensk export går – har tagit mer fart sedan finans- och skuldskrisen. Det har lyft svensk export som i stor utsträckning består av insats- och investeringsvaror.

Under pandemiåret 2020 ökade Sveriges andel av den globala marknaden för varuexport till 1,2 procent. Uppgången visade sig dock vara tillfällig och drevs av en stark export av typiska

”pandemivaror” såsom läkemedel, elektronik och trävaror. Uppdaterad statistik från FN (UN Comtrade) visar att Sveriges marknadsandel återgick till 1,1 procent under 2021.

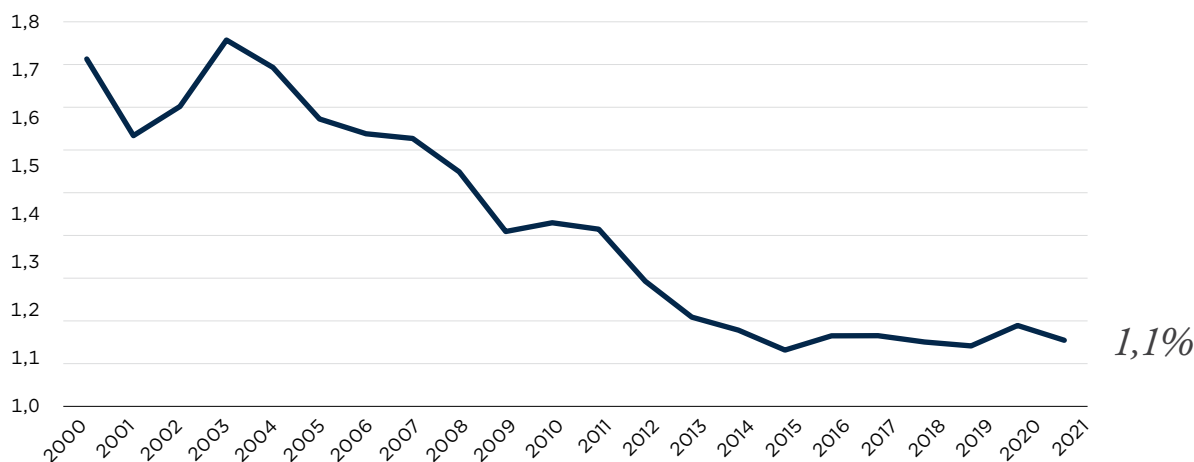
Att Sverige tappade andelar på den globala exportmarknaden ifjol beror på att svensk exportindustri utvecklades relativt svagare än världsmarknaden under 2021. Sveriges export utvecklades dock i linje med exportutvecklingen i Europa och Nordamerika, det vill säga västvärlden. Utvecklingen på världsmarknaden drevs framför allt av en stark exportutveckling i Sydamerika och Mellanöstern medan utvecklingen var något svagare i Asien och Oceanien och Afrika. Sammantaget ökade svensk varuexport (i löpande priser) med 23 procent under 2021 medan varuexporten på världsmarknaden ökade med 26 procent.

Sveriges exportmarknadsandel återgick till 1,1 procent 2021 efter en tillfällig ökning under pandemiåret 2020 då marknadsandelen steg till 1,2 procent.

Fördelningen av världsexporten per region var oförändrad 2021, jämfört med 2020, med Asien som marknadsledare tätt följd av Europa.

Svensk export, i löpande priser, ökade med 23 procent 2021, jämfört med 2020. Exporten av trävaror och elström utvecklades särskilt starkt.

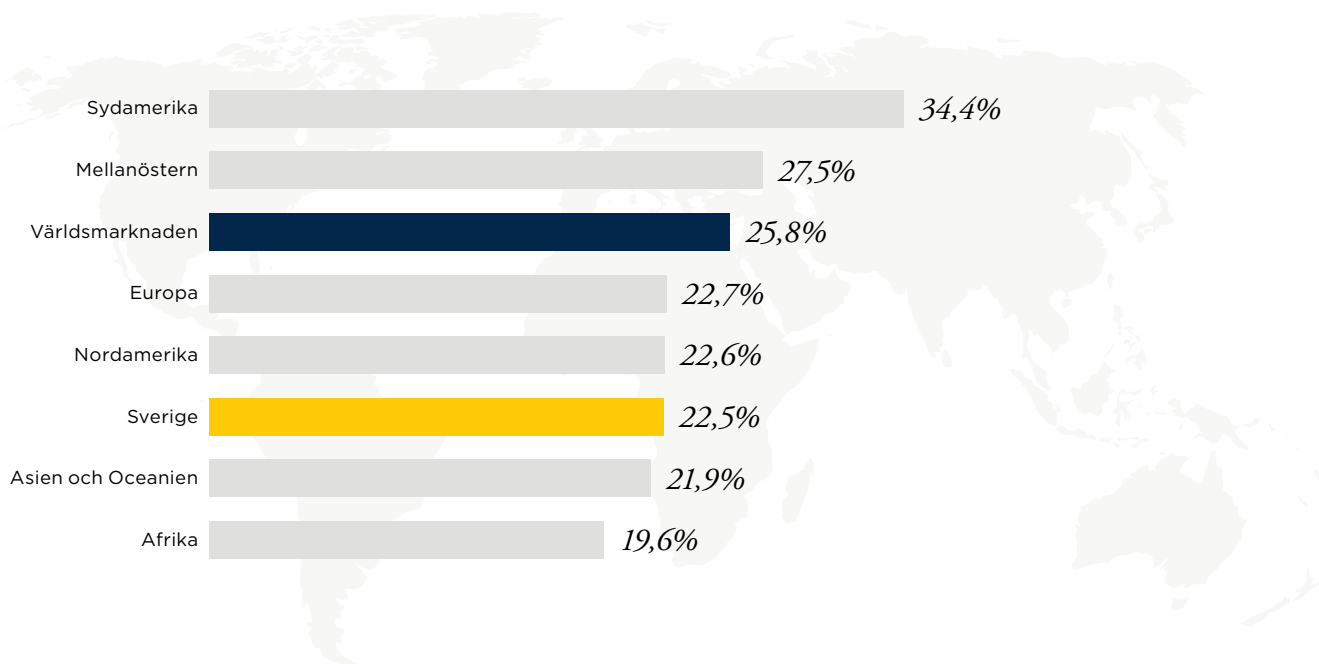
SVENSK EXPORT HÅLLER POSITION PÅ DEN GLOBALA MARKNADEN  
Sveriges exportmarknadsandel\* 2000–2021, procent



\*Andel av världsmarknaden, se definitionen i appendix "Om global export".

## SVENSK EXPORT I LINJE MED ÖVRIGA VÄSTVÄRLDEN

Exportutveckling för varor i olika regioner, årlig procentuell förändring, 2021



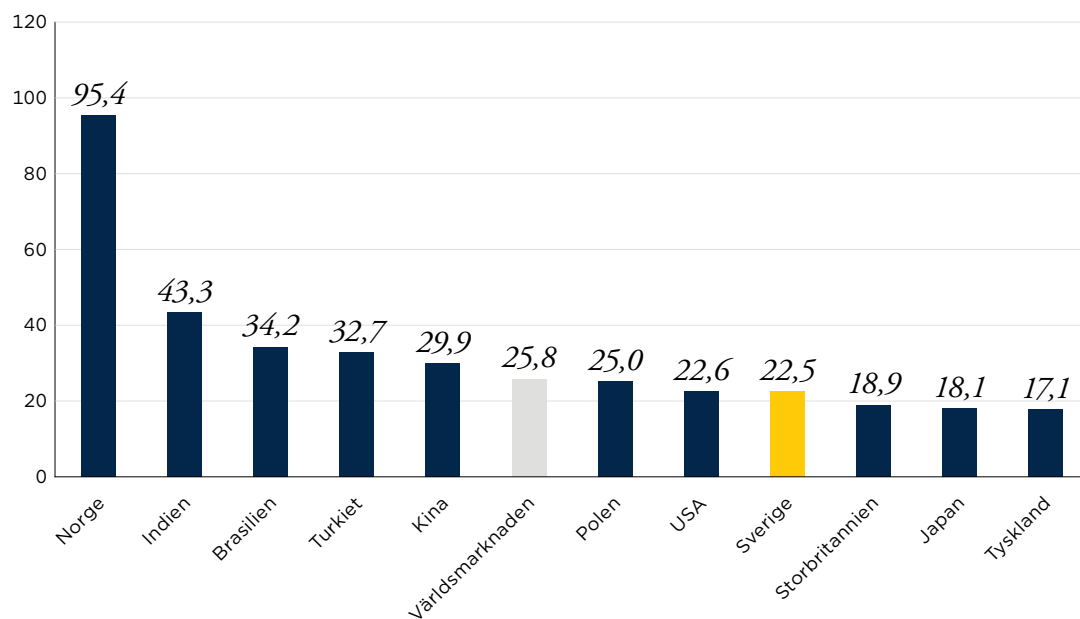
Inom regionerna skiljer sig utvecklingen av exporten mellan enskilda länder. Svensk export överträffade utvecklingen i flera stora varuexporterande länder såsom Tyskland, Storbritannien och Japan. Världens största varuexportör Kina uppvisade däremot en betydligt starkare exportutveckling än den svenska på nära 30 procent i årstakt medan världens näst största varuexportör USA ökade sin export i linje med Sverige. Norges export ökade kraftigt med 95

procent och tillväxtmarknaderna Indien, Brasilien och Turkiet uppvisade starka exportsiffror.

Det finns dock flera bakomliggande faktorer som är viktiga att beakta när man tolkar resultaten. Det är till exempel viktigt att understryka att samtliga beräkningar utgår från löpande priser i amerikanska dollar (USD). Det innebär att pris- och valutaeffekter påverkar resultaten.<sup>1</sup> Det vill säga, om exporten ökar i löpande priser kan det bero på att exporten ökat i volymtermer

## STARK UTVECKLING I FRAMVÄXANDE OCH RÅVARUEXPORTERANDE EKONOMIER

Exportutveckling för varor i utvalda länder, årlig procentuell förändring, 2021



<sup>1</sup> I rapporten Global Export 2019 finns en faktabruta som övergripande förklarar betydelsen av pris- och valutaeffekter.



(antal enheter) och/eller på att priset på exportvarorna har stigit. Storleken på en eventuell prisförändring kan i sin tur bero på vilken valuta priset är uttryckt i. Omräkningen av export i inhemsk valuta till dollar har inte nödvändigtvis en koppling till vilken valuta som handeln har bedrivits i. Det innebär att man får med en valutaeffekt som inte speglar något reellt konkurrensförhållande. Det mest relevanta om man söker svar på hur svensk exportindustri hävdar sig på världsmarknaden vore att analysera utvecklingen i volymtermer istället för värde. Det finns tyvärr ingen tillgänglig statistik som är jämförbar mellan länder för att göra en sådan analys.

Ett exempel som är särskilt relevant för 2021 års resultat, och som kan förklara den starka exportutvecklingen i bland annat Norge, är förändringen av oljepriset mellan 2020 och 2021.

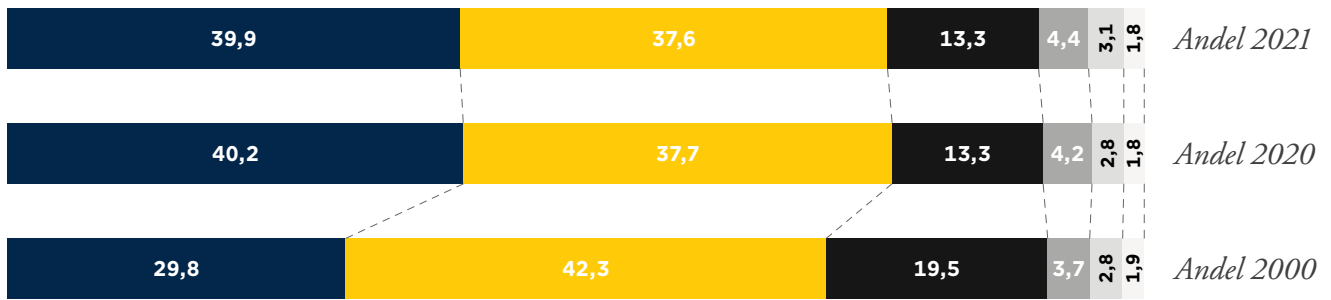
Det genomsnittliga världsmarknadspriset på Brentolja steg nämligen från 43 till 71 USD/fat under perioden, vilket innebär en prisökning på 65 procent i USD. Under samma tidsperiod stärktes den norska kronan gentemot dollarn med knappt 10 procent. Detta innebär att norsk export av olja i löpande priser (givet en konstant exportvolym) ökade med 65 procent redovisat i USD och med omkring 50 procent i norska kronor. Den starka utvecklingen i Norge och andra råvaruexporterande länder såsom Brasilien, Turkiet och Kina kan därför delvis förklaras av stigande råvarupriser under 2021. Dessutom försvagades flera valutor i tillväxtmarknader såsom Brasilien och Turkiet gentemot dollarn vilket bidrar till en positiv växelkurseffekt när handelsstatistiken översätts till USD. Den svenska kronan stärktes gentemot USD med knappt 7 procent.

KRAFTIGT STIGANDE OLJEPRIS UNDER 2021  
Brentolja i USD per fat, medelvärde 2020 och 2021



Källa: Macrobond

ASIEN OCH OCEANIENS MARKNADSANDEL FORTSATT I TOPP  
Fördelning av världsexporten\* per region under perioden 2020–2021, procent



\* Världens totala export (dvs. inte världsmarknaden enligt definitionen i appendix "Om global export").

Asien och Oceanien Europa Nordamerika Mellanöstern Sydamerika Afrika

**OFÖRÄNDRADE REGIONALA MARKNADSANDELAR**

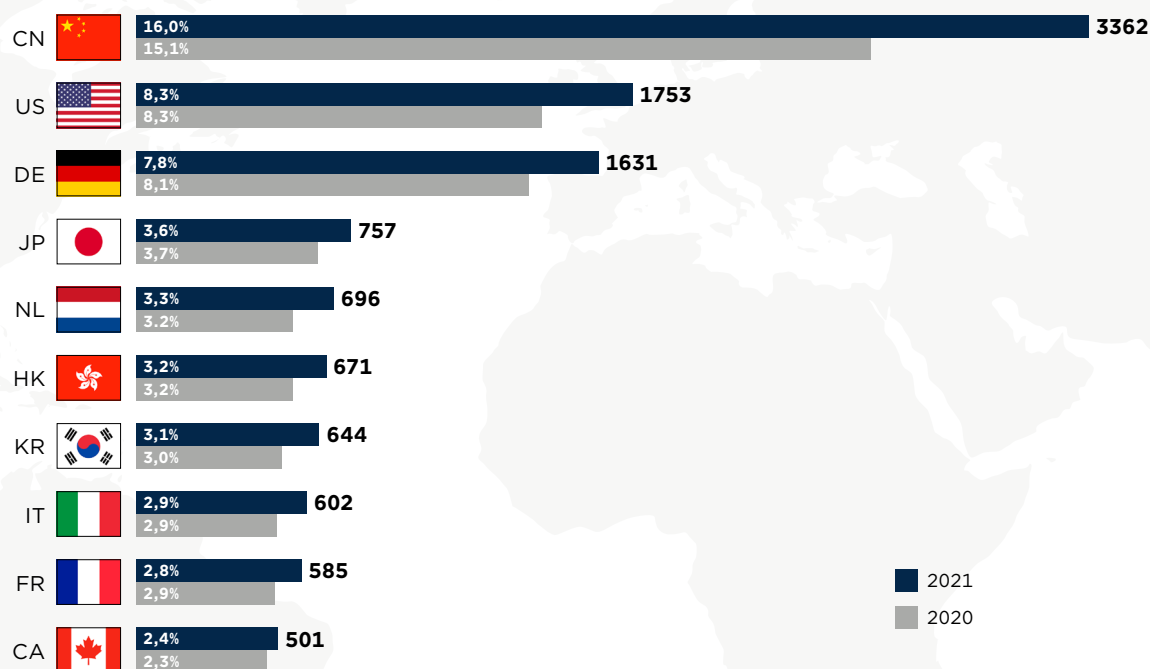
Att tillväxtmarknaderna har tagit en allt större plats på världsmarknaden blir tydligt när fördelningen av världens samlade varuexport per region år 2000 jämförs med 2021. Europa och Nordamerika har sammantaget tappat andelar på den globala varuexportmarknaden, medan tillväxtekonomierna har tagit en allt större del. Europas andel av den totala varuexporten har minskat från 42 till 38 procent mellan 2000–2021. Under samma period har Asien och Oceanien ökat sin andel på exportmarknaden påtagligt, från 30 procent till 40 procent. Nordamerika har tappat en relativt stor del av sin exportmarknadsandel, från 19 procent 2000 till 13 procent 2021. Andelarna för övriga regioner är betydligt lägre och i princip oförändrade över perioden. Marknadsandelarna för de olika regionerna förändrades inte

märkbart mellan 2020 och 2021. På marginalen minskade Asien och Oceaniens marknadsandel, medan Sydamerika och Mellanöstern ökade sina andelar. Asien och Oceanien ligger stabilt i topp tätt följt av Europa och på tredje plats kommer Nordamerika.

Kina har bidragit starkt till Asien och Oceaniens tillväxt och är världens största varuexportör. Kina exporterade varor till ett värde på nästan 3 400 miljarder USD år 2021. USA och Tyskland, som är världens andra respektive tredje största varuexportör, exporterar varor för omkring 1 750 respektive 1 630 miljarder USD. Tillsammans står dessa tre länder för mer än 30 procent av den totala varuexporten i världen. Japan, Nederländerna, Hongkong, Sydkorea, Italien, Frankrike och Kanada är också relativt stora aktörer på den globala marknaden för varuexport om än med betydligt mindre andelar.

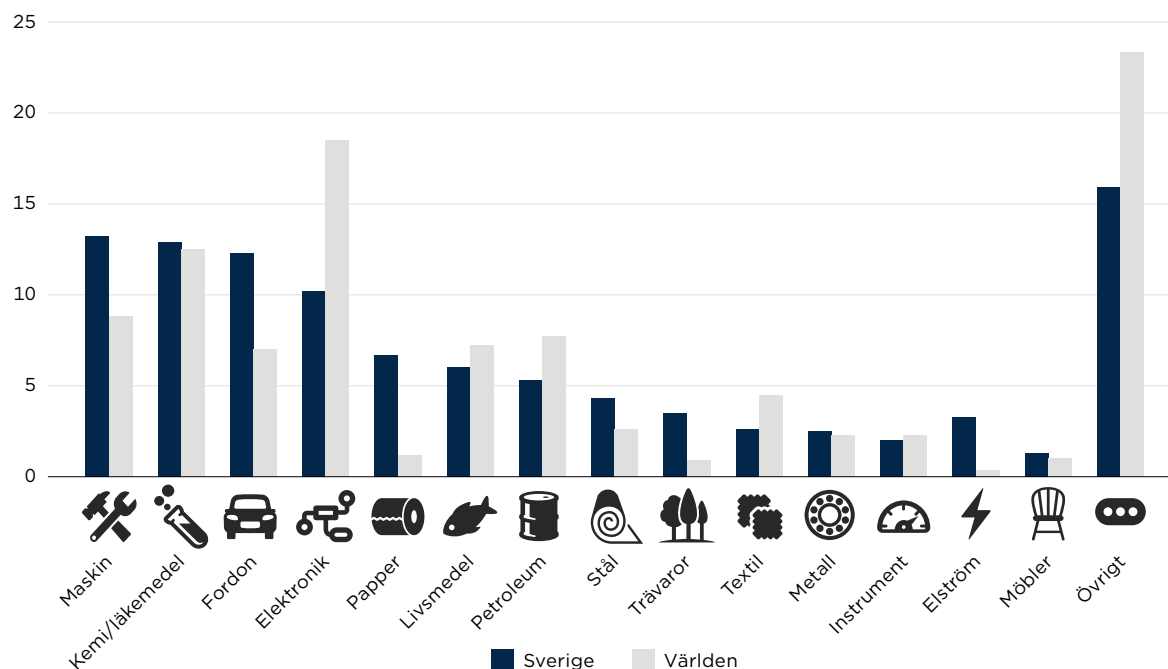
**TOPP 10 VARUEXPORÖRER**

Andel av världsexporten i procent respektive export i miljarder USD, 2021



## VERKSTADSINDUSTRIN DOMINERAR SVENSK VARUEXPOR

Sammansättning av svensk och global varuelexport fördelad per bransch, 2021, procent



### STARK EXPORTUTVECKLING AV TRÄVAROR OCH ELSTRÖM

Verkstadsindustrin, och särskilt maskin- och fordonsindustrin, dominerar svensk varuelexport med drygt 40 procent av den totala varuexporten. Även kemi, elektronik, massa och papper samt livsmedel utgör viktiga varugrupper. Jämfört med världsmarknadsexporten står svensk varuelexport för en större andel fordon och maskiner, liksom papper, stål och trävaror. Den globala exporten har större tyngd främst inom elektronik, vilket sedan länge är den största varugruppen i Kinas varuelexport. En stor del av den globala exporten finns även i någon av de kategorier som döljer sig bakom stapeln *Övrigt* i grafen ovan (bland annat kläder och skor och mineraliska bränslen).

Som tidigare nämnts innebar 2021 en fortsättning på de senaste fem årens stabila utveckling av den svenska varuelexportmarknadsandelen. Det finns dock vissa skillnader om man tittar på varugrupsnivå. Mellan åren 2020 och 2021 har Sverige haft en gynnsammare utveckling än världsmarknaden, det vill säga vunnit marknadsandelar, inom varugrupperna *trävaror* och *elström*, medan man förlorat marknadsandelar inom resterande varukategorier, särskilt inom *stål*, *petroleum*, *läkemedel* och *kemi* samt *elektronik*. De två sistnämnda kategorierna kan troligtvis förklaras av en rekyleffekt eftersom svensk export av dessa varor växte i betydligt snabbare takt än världsmarknaden under 2020.

### STARKARE SVENSK EXPORTUTVECKLING INOM TRÄVAROR OCH ELSTRÖM

Exportvaruutvecklingen inom olika varugrupper, årlig procentuell förändring, 2021

	Världsmarknaden	Sverige
Fordon	18	17
Maskin	19	17
Kemi/läkemedel	26	12
Elektronik	21	14
Papper	18	14
Livsmedel	14	13
Petroleum	89	71
Stål	58	37
Metall	26	25
Trävaror	42	52
Instrument	14	13
Möbler	23	14
Elström	146	199
<b>TOTAL</b>	<b>26</b>	<b>23</b>














Starkare utveckling än världsmarknaden (> 5 procentenheter)

Svagare utveckling än världsmarknaden (< 5 procentenheter)

Sett till regioner utvecklades samtliga i ungefär samma takt som global export på aggregerad nivå mellan 2020 och 2021, undantaget Sydamerika som utvecklades betydligt starkare. De flesta varugrupperna i den sydamerikanska exporten har haft en snabbare tillväxt än den globala exporten inom respektive varugrupp. Asien och Oceanien ökade sin export snabbare än världsmarknaden inom fordon-, maskin- och metallindustrin samt exporten av kemi och läkemedel. Sammantaget växte emellertid regionens totala export i långsammare takt än världsmarknaden. Utvecklingen av exporten från Mellanöstern skilde sig åt för olika varugrupper, där hälften utvecklades svagare än den globala exporten

och hälften starkare. Till följd av att exporten av petroleum ökade kraftigt mellan 2020 och 2021 drog det upp totalsiffran för regionen. Afrikas utveckling var betydligt svagare än världsmarknaden för flera varugrupper. Nordamerika utvecklades i linje med den globala exporten men med en starkare exporttillväxt av livsmedel och trävaror, medan exporttillväxten av fordon- och energiprodukter utvecklades svagare. Europas exportutveckling var särskilt stark för elström under perioden, vilket delvis kan förklaras av de stigande elpriserna under 2021, medan tillväxten inom fordon- och maskinindustrin var svagare. Sammantaget växte Europas export i linje med den globala exporten.

BRED UPPGÅNG I DEN SYDAMERIKANSKA VARUEXPORTEM  
Exportutveckling per varugrupp och region, årlig procentuell förändring 2021

	Världen	Världsmarknaden	Sverige	Europa	Asien och Oceanien	Nordamerika	Sydamerika	Afrika	Mellanöstern
Fordon 	18	18	17	13	31	11	37	29	8
Maskin 	18	19	17	15	23	15	23	26	8
Kemi/läkemedel 	24	26	12	18	34	25	34	23	29
Elektronik 	17	21	14	17	18	12	28	21	18
Papper 	17	18	14	20	14	16	14	16	-10
Livsmedel 	12	14	13	12	11	18	13	-9	9
Petroleum 	61	89	71	55	38	52	58	37	105
Stål 	54	57	37	52	56	57	62	69	36
Metall 	24	26	25	22	28	18	33	18	9
Trävaror 	37	42	52	40	25	52	25	5	44
Instrument 	14	14	13	14	15	9	31	14	27
Möbler 	15	23	14	20	10	17	47	6	65
Elström 	121	146	199	171	21	45	16	24	4
<b>TOTAL</b>	<b>23</b>	<b>26</b>	<b>23</b>	<b>23</b>	<b>22</b>	<b>23</b>	<b>34</b>	<b>20</b>	<b>27</b>

- Starkare utveckling än världen (> 5 procentenheter)
- Svagare utveckling än världen (< 5 procentenheter)

Not. Färgkodningen indikerar utvecklingen per varugrupp och region jämfört med utvecklingen i Världen.



# OM GLOBAL EXPORT

**Business Sweden publicerar rapporten *Global Export* en gång per år. Rapporten ger en översiktlig bild av hur svensk varuexport utvecklas i förhållande till den globala varuexportmarknaden.**

Analysen baseras på FN:s databas UN Comtrade som har använts för att ta fram varuexportsiffror för Sveriges 33 viktigaste exportmarknader för åren 2000 till 2021. UN Comtrade omfattar de flesta länders utrikeshandel nedbrutet på varugrupper enligt den så kallade SITC-nomenklaturen (revision 3). Alla uppgifter är i löpande priser (värde), uttryckt i USD. Att göra analysen av handelsströmmarna i värde utgör emellertid en begränsning och ger inte något tydligt svar på hur exportutvecklingen påverkat svensk ekonomi i termer av BNP och sysselsättning. Fastprisberäkningar saknas för många länder och för att kunna gå ned på varunivå tvingas man att hålla sig till värdeuppgifter.

Sveriges exportmarknadsandel beräknas som andel av den aggregerade exporten på Världsmarknaden. Världsmarknaden har definierats som Sverige och Sveriges 33 viktigaste exportmarknader, vilka utgör omkring 80 procent av den globala varuexporten. Världsmarknaden omfattar Australien, Belgien, Brasilien, Danmark, Egypten, Estland, Finland, Frankrike, Indien, Irland, Italien, Japan, Kanada, Kina, Litauen, Mexiko, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Ryssland, Saudiarabien, Schweiz, Singapore, Spanien, Storbritannien, Sverige, Sydafrika, Sydkorea, Tjeckien, Turkiet, Tyskland, USA och Österrike.

Varuexporten har delats upp i 13 varusegment som täcker nästan 85 procent av den svenska varuexporten. Varusegmenten är följande, med SITC-koder (Standard International Trade Classification, revision 3) inom parentes:

- *Livsmedel* (0, 1)
- *Trävaror/bearbetning* (24, 63)
- *Kemi med läkemedel* (5)
- *Papper* (25, 64)
- *Petroleum och produkter* (33)
- *Elström* (35)
- *Stål* (67)
- *Metallindustri* (69)
- *Maskinindustri* (71, 72, 73, 74)
- *Elektronik med telekom* (75, 76, 77)
- *Fordonsindustri* (78)
- *Möbler* (82)
- *Instrument* (87)

De viktigaste varugrupperna som hamnar utanför de 13 ovan nämnda är vissa mineraliska bränslen (SITC 32 och 34), kläder och skor (SITC 84, 85), diverse konsumentprodukter (SITC 89) till exempel sportartiklar, leksaker med mera samt icke-järnmetaller (SITC 68).

# VARUGRUPPER



## KEMI OCH LÄKEMEDEL

Kemi med läkemedel står för nästan 13 procent av svensk varuexport och är därmed den näst största varugruppen. Den består av kemiska produkter såsom kemikalier, gödningsprodukter och plaster, samt läkemedel. En betydande del av Sveriges kemiindustri ingår idag i internationella koncerner som Akzo Nobel, Nouryon, Perstorp och Borealis. Läkemedelsbranschen domineras av Astra Zeneca, ett av Sveriges största exportföretag. Ytterligare stora exportföretag i branschen är Sobi, Cytiva, Pfizer, Fresenius Kabi och Octapharma. Till läkemedel hör även att stora royaltointäkter genereras, vilket registreras i tjänsteexporten som inte ingår i denna analys.



## ELEKTRONIK MED TELEKOM

Elektronik med telekom inkluderar elektriska produkter och utrustning för till exempel generering och distribution av elektricitet, datorer och datorutrustning, elektroniska komponenter, hushållsapparater, samt telekommunikationsutrustning och ljud-, radio- och TV-produkter. Ericsson har traditionellt varit en stor exportör inom varugruppen. Sedan 2015 klassas Ericsson som ett tjänsteföretag. Trots omklassificeringen är Ericsson fortfarande en stor leverantör av basstationer, men en övervägande del av leveranserna sker från andra länder, genom så kallad trepartshandel (merchanding).



## MASKININDUSTRI

Maskinindustrin har länge varit den största varugruppen inom svensk exportindustri och stod för drygt 13 procent av Sveriges totala varuexport 2021. Maskinindustri avser maskiner för särskilda industrier, metallbearbetningsmaskiner och andra icke elektriska maskiner och apparater. Inom maskinindustrin finns många av Sveriges traditionella exportföretag så som ABB, Atlas Copco, SKF, Alfa Laval och Husqvarna. Andra stora exportbolag är Epiroc, Hexagon, Nibe, Systemair, Gunnebo och Valmet. Därutöver finns ett stort antal små och medelstora företag.



## MASSA OCH PAPPER

I dagsläget är massa- och pappersindustrin den femte största varugruppen med knappt 7 procent av den svenska varuexporten. SCA, Metsä, Stora Enso, Billerud Korsnäs, Holmen, Södra Skogsägarna och Smurfit Kappa är företag som dominerar marknaden. Exporten utgör en stor del – drygt 90 procent – av massa- och pappersföretagens produktion.



## FORDONSINDUSTRI

Fordonsindustrin är den tredje största varugruppen och utgör drygt 12 procent av Sveriges totala varuexport. Kategorin består av fordon för vägar. AB Volvo, Volvo Cars och Scania är exempel på stora företag som dominerar branschen. Viktiga komponenttillverkare är Autoliv, Thule och Haldex.



## LIVSMEDEL

I varugruppen livsmedel ingår bland annat kött-, mjölk-, och fiskprodukter, grönsaker och frukt, kaffe och te, sockerprodukter samt drycker och tobaksprodukter. Största svenska exportören är sedan flera år tillbaka Absolut Vodka, men även Åbro, Kopparbergs, Almondy, Annas Pepparkakor, Pågen, Wasa, Gevalia Löfbergs, Abba, med flera är stora exportörer. Svensk livsmedelsindustri utvecklas starkt, främst i länder i Västeuropa och har i många regioner blivit synonymt med kvalitet och säkerhet.

# VARUGRUPPER



## STÅL

I varugruppen stål ingår järn och stål. Sverige är idag en ledande nischproducent av olika typer av specialstål med aktörer som bland annat SSAB, Sandvik, Outokumpu, Ovako och Uddeholms. Det mesta av så kallat handelsfärdigt stål som levereras av stålföretagen i Sverige går på export, vilket innebär att alla stålföretag är exportörer.



## INSTRUMENT

Instrument inkluderar olika typer av mät- och kontrollinstrument samt fotografiska och optiska instrument för vetenskapligt och tekniskt bruk, exempelvis inom sjukvården. Även konsumentprodukter som klockor ingår i segmentet. Sverige har ett stort antal nischade företag som är aktiva på exportmarknaden, till exempel inom medicinska instrument. Getinge, Gambro och Electa är några företag på marknaden.



## MÖBLER

Varugruppen omfattar produkterna möbler, madrasser, sängkläder och kuddar. IKEA är den absolut viktigaste svenska exportören inom varugruppen.



## PETROLEUMPRODUKTER

Varugruppen petroleum innefattar bland annat råolja och raffinerade mineraloljeprodukter. Viktiga företag inom segmentet är Preem, Nynas och St1.



## TRÄVAROR

Trävaror omfattar råvaror och förädling av trä och kork, men inte möbler. Exempel på stora svenska företag inom segmentet är Södra Skogsägarna, SCA, Setra, Derome och Holmen.



## METALLINDUSTRI

Metallindustrin tillverkar olika typer av hand- och maskinverktyg samt konstruktioner av metall, behållare, containrar samt föremål av metall för hushåll och industri. Hårdmetaller och maskinverktyg är stora exportprodukter med Sandvik som ett ledande exempel men även andra stora exportörer som Gunnebo och Lindab.



## ELSTRÖM

Varugruppen elektricitet inkluderar endast elektricitet. Viktiga exportföretag inom detta segment är Vattenfall, EON och Fortum.



*We help Swedish companies grow global sales and  
international companies invest and expand in Sweden.*

---

**BUSINESS-SWEDEN.COM**

**BUSINESS SWEDEN** Box 240, SE-101 24 Stockholm, Sweden  
World Trade Center, Klarabergsviadukten 70  
T +46 8 588 660 00 [info@business-sweden.com](mailto:info@business-sweden.com)  
[www.business-sweden.com](http://www.business-sweden.com)